

PATVIRTINTA

Lietuvos policijos generalinio komisaro
2013 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. 5-V-755
(Lietuvos policijos generalinio komisaro
2020 m. sausio 9d. įsakymo Nr. 5-V-14
redakcija)

KLAUSIMŲ SĄRAŠAS, PAGAL KURĮ SUDAROMI APSAUGOS DARBUOTOJO MOKYMO PROGRAMOS BAIGIAMOJO EGZAMINO TESTAI

1 tema. Įvadas.

1.1. Kokia pagrindinė apsaugos darbuotojo funkcija?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 6. **Asmens ir turto apsauga** – veikla, kuria saugomame objekte siekiama užtikrinti režimą, apsaugoti nuo kėsینimosi į fizinių asmenų gyvybę ir (ar) sveikatą, taip pat į fizinių ir (ar) juridinių asmenų turtą.

1.2. Kas yra fizinė prievarta?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 9. **Fizinė prievarta** – fizinės jėgos ir (ar) specialiųjų priemonių naudojimas.

1.3. Kas yra inkasavimas?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 12. **Inkasavimas** – grynųjų pinigų, brangakmenių, tauriųjų metalų ir vertybinių popierių surinkimas iš asmenų jų veiklos ar gyvenamojoje vietoje ir pristatymas į banką ar kitą jų saugojimo vietą arba grynųjų pinigų, brangakmenių, tauriųjų metalų ir vertybinių popierių pristatymas iš banko ar kitos jų saugojimo vietos asmenims.

1.4. Kas yra apsaugininkas?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 1. **Apsaugininkas** – individualią veiklą vykdančias fizinis asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka įgijęs teisę teikti asmens ir turto apsaugos paslaugas klientams.

1.5. Kas yra įtariamas teisės pažeidėjas?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

17 straipsnis. Asmenų sulaikymas ir perdavimas policijai

Ats.: Asmuo, įtariamas administracinio teisės pažeidimo ar nusikalstamos veikos padarymu.

1.6. Kaip apibrėžiamas leidimų režimas saugomame objekte?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 15. **Leidimų režimas** – saugomo objekto savininko ar valdytojo nustatyta patekimo į šį objektą, buvimo jame ir išvykimo iš jo kontrolės tvarka, kai tikrinami darbuotojų pažymėjimai ar

dokumentai, kuriais patvirtinama asmens tapatybė ar kita reikiama informacija, ir turimi daiktai, transporto priemonėse esantys kroviniai ir jų dokumentai.

1.7. Kas yra apsaugos darbuotojas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 2. **Apsaugos darbuotojas** – asmenį ir turtą saugantis fizinis asmuo, įdarbintas apsaugininko arba apsaugos tarnybos.

1.8. Koks asmuo negali būti apsaugos darbuotoju?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

3 straipsnis. Reikalavimai ir apribojimai asmeniui, siekiančiam tapti apsaugininku, apsaugos vadovu, apsaugos darbuotoju ar apsaugos darbuotoju stažuotoju

Ats.: 2. Apsaugininku, apsaugos vadovu ir apsaugos darbuotoju negali būti asmuo:

- 1) įrašytas į sveikatos priežiūros įstaigos įskaitą dėl alkoholizmo, narkomanijos ar sveikatos priežiūros įstaigos prižiūrimas dėl psichikos ligos ar sutrikimo;
- 2) teismo sprendimu pripažintas ribotai veiksniu tam tikroje srityje;
- 3) per pastaruosius 3 metus teismo sprendimu atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už tyčinius smurtinius nusikaltimus pagal laidavimą ar dėl to, kad susitaikė su nukentėjusiu asmeniu;
- 4) per vienus metus nuo administracinio nurodymo įvykdymo dienos arba nuo dienos, kurią pasibaigė administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės vykdymas, pakartotinai padaręs administracinį nusižengimą būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;
- 5) turintis neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;
- 6) kuriam Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymo nustatyta tvarka taikomi teismo įpareigojimai;
- 7) buvęs apsaugininku ar apsaugos darbuotoju, kurio pažymėjimo galiojimas buvo panaikintas už šio įstatymo ar kitų su asmens ir turto apsauga susijusių teisės aktų pažeidimus, jeigu nuo pažymėjimo galiojimo panaikinimo nėra praėję 3 metai;
- 8) apie kurį policija turi duomenų, kad jis ar jo veikla kelia grėsmę kitų asmenų ar savo gyvybei ar sveikatai, nuosavybei, viešajai tvarkai, visuomenės ar Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.

1.9. Koks asmuo gali būti apsaugos darbuotoju?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

3 straipsnis. Reikalavimai ir apribojimai asmeniui, siekiančiam tapti apsaugininku, apsaugos vadovu, apsaugos darbuotoju ar apsaugos darbuotoju stažuotoju

Ats.: 1. Apsaugininku, apsaugos vadovu ir apsaugos darbuotoju gali būti asmuo, kuris:

- 1) yra ne jaunesnis kaip 18 metų;
- 2) atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytus sveikatos reikalavimus;
- 3) yra šio įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka įgijęs apsaugos darbuotojo kvalifikaciją.

1.10. Kokias teises turi apsaugos darbuotojas, apžiūrėdamas įtariamą teisės pažeidėją?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

5 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų teisės

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto apsaugos funkcijas, taip pat apsaugos darbuotojas stažuotojas, dirbdamas kartu su apsaugininku arba apsaugos darbuotoju, turi teisę:

- 1) sulaikyti įtariamą teisės pažeidėją, užklyptą darant administracinį nusižengimą ar nusikalstamą veiką, susijusią su saugomu objektu arba asmeniu, ar tuoj po to;
- 2) saugomame objekte, kuriame galioja leidimų režimas, tikrinti asmens dokumentus ir nustatyti asmens tapatybę, tikrinti asmenų turimus daiktus, taip pat tikrinti transporto priemonėse esančius krovinius ir jų dokumentus;
- 3) užtikrindamas režimą saugomame objekte ir turėdamas duomenų, leidžiančių įtarti, kad rengiamas, daromas ar padarytas administracinis nusižengimas ar nusikalstama veika, paprašyti įtariamo teisės pažeidėjo parodyti su savimi turimus daiktus ir, gavus jo žodinį ar rašytinį sutikimą, juos apžiūrėti;
- 4) kliento ar juridinio asmens, kitos organizacijos ar jų padalinio, įsteigusio apsaugos tarnybą, valdymo organo rašytiniu pavedimu neįleisti į saugomą objektą kitų asmenų, išskyrus asmenis, kurie turi įstatymų nustatytą teisę patekti į objektą;
- 5) neleisti į saugomus objektus, kuriuose jis užtikrina režimą, asmenų, įtariamų bandant įsinešti uždraustus daiktus, atsisakiusių parodyti su savimi turimus daiktus ar nesilaikančių nustatytų patekimo į saugomą objektą taisyklių, taip pat išvesdinti iš saugomų objektų asmenis, pažeidusius tvarką ar nesilaikančius objekto savininko ar valdytojo nustatytų patekimo ir buvimo saugomame objekte taisyklių.

1.11. Kam apsaugos darbuotojas privalo suteikti pagalbą?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

6 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų pareigos

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto apsaugos funkcijas, privalo:

- 3) suteikti pagalbą asmenims, sulaikantiems įtariamus teisės pažeidėjus, kiek tai netrukdo atlikti tiesioginių pareigų.

1.12. Kokias teises turi apsaugos darbuotojas, užtikrindamas režimą saugomose objektuose?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

5 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų teisės

1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto apsaugos funkcijas, taip pat apsaugos darbuotojas stažuotojas, dirbdamas kartu su apsaugininku arba apsaugos darbuotoju, turi teisę:

- 3) užtikrindamas režimą saugomame objekte ir turėdamas duomenų, leidžiančių įtarti, kad rengiamas, daromas ar padarytas administracinis nusižengimas ar nusikalstama veika, paprašyti įtariamo teisės pažeidėjo parodyti su savimi turimus daiktus ir, gavus jo žodinį ar rašytinį sutikimą, juos apžiūrėti;

4) kliento ar juridinio asmens, kitos organizacijos ar jų padalinio, įsteigusio apsaugos tarnybą, valdymo organo rašytiniu pavedimu neįleisti į saugomą objektą kitų asmenų, išskyrus asmenis, kurie turi įstatymų nustatytą teisę patekti į objektą;

5) neleisti į saugomus objektus, kuriuose jis užtikrina režimą, asmenų, įtariamų bandant įsinešti uždraustus daiktus, atsisakiusių parodyti su savimi turimus daiktus ar nesilaikančių nustatytų patekimo į saugomą objektą taisyklių, taip pat išvesdinti iš saugomų objektų asmenis, pažeidusius tvarką ar nesilaikančius objekto savininko ar valdytojo nustatytų patekimo ir buvimo saugomame objekte taisyklių.

1.13. Kokias teises turi apsaugos darbuotojas, jei įtaria, kad asmuo rengiasi daryti ar daro administracinį nusižengimą ar nusikaltimą?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

5 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų teisės

Ats.: 1) sulaikyti įtariamą teisės pažeidėją, užkluptą darant administracinį nusižengimą ar nusikalstamą veiką, susijusią su saugomu objektu arba asmeniu, ar tuoj po to.

1.14. Kokias teises turi apsaugos darbuotojas saugomame objekte, kuriame galioja leidimų režimas?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

5 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų teisės

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto apsaugos funkcijas, taip pat apsaugos darbuotojas stažuotojas, dirbdamas kartu su apsaugininku arba apsaugos darbuotoju, turi teisę:

2) saugomame objekte, kuriame galioja leidimų režimas, tikrinti asmens dokumentus ir nustatyti asmens tapatybę, tikrinti asmenų turimus daiktus, taip pat tikrinti transporto priemonėse esančius krovinius ir jų dokumentus.

1.15. Ar apsaugos darbuotojas, reaguodamas į saugomo objekto signalizacijos suveikimą, gali nepaisyti Kelių eismo taisyklių reikalavimų?

Ats.: Negali

1.16. Kokios apsaugos darbuotojo pareigos?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

6 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų pareigos

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto apsaugos funkcijas, privalo:

1) nedelsdamas pranešti policijai, kai įtariama, kad rengiamas, daromas ar padarytas administracinis nusižengimas ar nusikalstama veika;

2) jeigu saugomame objekte ar prieš saugomą asmenį padarytas administracinis nusižengimas ar nusikalstama veika, apsaugoti įvykio vietą, imtis priemonių liudytojams nustatyti;

3) suteikti pagalbą asmenims, sulaikantiems įtariamus teisės pažeidėjus, kiek tai netrukdo atlikti tiesioginių pareigų;

4) panaudojęs šaunamąjį ginklą ar fizinę prievartą, prireikus suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiesiems;

5) nedelsdamas pranešti policijai apie tai, kad panaudojo šaunamąjį ginklą ar fizinę prievartą, kai dėl to žuvo žmogus arba jam buvo sutrikdyta sveikata ar padaryta turtinė žala;

6) vykdamas į įvykio vietą dėl suveikusios signalizacijos saugomuose objektuose, kuriuose vykdoma elektroninė apsauga, ar suteikti pagalbos kitiems asmens ir turto apsaugą vykdančioms apsaugos darbuotojams, taip pat inkasavimo metu įjungti transporto priemonės oranžinį švyturėlį;

7) dėvėti aprangą su aiškiai matomais apsaugos tarnybos pavadinimu ir skiriamaisiais ženklais arba aprangą su užrašu „Apsauga“. Per tarptautinius renginius, kurių metu vykdoma asmens ir turto apsauga, gali būti dėvima apranga su užrašais užsienio kalbomis. Šis reikalavimas gali būti netaikomas, kai saugomas konkretus fizinis asmuo ar vykdomas tarpvalstybinis grynųjų pinigų vežimas kelių transportu iš vienos dalyvaujančiosios valstybės narės į kitą Reglamente (ES) Nr. 1214/2011 nustatytais sąlygomis;

8) pasibaigus apsaugos darbuotojo pažymėjimo galiojimo laikui, nedelsdamas grąžinti apsaugos darbuotojo pažymėjimą jį išdavusiai įstaigai.

2. Apsaugos darbuotojas stažuotojas turi šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytas apsaugos darbuotojo pareigas. Apsaugos darbuotojas stažuotojas, panaudojęs fizinę prievartą, prireikus privalo suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiesiems.

3. Apsaugos darbuotojas stažuotojas darbo metu privalo dėvėti aprangą su aiškiai matomais apsaugos tarnybos pavadinimu ir skiriamaisiais ženklais, užrašu ar kortele „Stažuotojas“.

1.17. Kas yra inkasavimo pažymėjimas?

INKASAVIMO, INKASAVIMO PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO, NAUDOJIMO IR KONTROLĖS INSTRUKCIJA
BENDROSIOS NUOSTATOS

Ats.: 2.2. **Inkasavimo pažymėjimas** – griežtos apskaitos dokumentas, patvirtinantis, kad jame nurodytu automobiliu gali būti vykdomas inkasavimas.

1.18. Kas gali vykdyti inkasavimą?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
20 straipsnis. Bendrieji inkasavimo reikalavimai

Ats.: 1. Inkasavimą gali vykdyti apsaugininkai ir apsaugos darbuotojai, turintys ne mažesnę kaip 2 metų apsaugininko ar apsaugos darbuotojo darbo patirtį.

2. Inkasuoti galima tik su inkasavimo automobiliu, kuriam yra išduotas inkasavimo pažymėjimas.

1.19. Kokių asmenis apsaugos darbuotojas turi teisę sulaikyti?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
5 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų teisės

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto apsaugos funkcijas, taip pat apsaugos darbuotojas stažuotojas, dirbdamas kartu su apsaugininku arba apsaugos darbuotoju, turi teisę:

1) sulaikyti įtariamą teisės pažeidėją, užkluptą darant administracinį nusižengimą ar nusikalstamą veiką, susijusią su saugomu objektu arba asmeniu, ar tuoj po to.

1.20. Kokiems darbuotojams išduodamas apsaugos darbuotojo pažymėjimas?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
3 straipsnis. Reikalavimai ir apribojimai asmeniui, siekiančiam tapti apsaugininku, apsaugos vadovu, apsaugos darbuotoju ar apsaugos darbuotoju stažuotoju

Ats.: 1. Apsaugininku, apsaugos vadovu ir apsaugos darbuotoju gali būti asmuo, kuris:

- 1) yra ne jaunesnis kaip 18 metų;
- 2) atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytus sveikatos reikalavimus;
- 3) yra šio įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka įgijęs apsaugos darbuotojo kvalifikaciją.

2 tema. Specialiosios priemonės, fizinė prievarta. Teisiniai šaunamųjų ginklų, specialiųjų priemonių, fizinės prievartos panaudojimo pagrindai

2.1. Kas yra fizinė prievarta?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 9. **Fizinė prievarta** – fizinės jėgos ir (ar) specialiųjų priemonių naudojimas.

2.2. Kokios fizinės prievartos ir specialiųjų priemonių panaudojimo bendrosios sąlygos?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

24 straipsnis. Fizinės prievartos ir šaunamųjų ginklų panaudojimo bendrosios sąlygos

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas turi teisę šio įstatymo nustatytais pagrindais panaudoti fizinę prievartą, viešai nešiotis specialiąsias priemones bei ilguosius lygiavamzdžius ir (ar) trumpuosius B, C kategorijos šaunamuosius ginklus. Lietuvos banko apsaugos darbuotojai taip pat gali viešai nešiotis A kategorijos automatinius šaunamuosius ginklus.

2. Atsiradus pagrindui panaudoti fizinę prievartą ar šaunamąjį ginklą, apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas privalo įspėti įtariamą teisės pažeidėją apie ketinimą panaudoti fizinę prievartą ar šaunamąjį ginklą, jeigu šis nevykdys apsaugininko ar apsaugos darbuotojo nurodymų, duodamų įgyvendinant šio įstatymo jam suteiktas teises ir pareigas, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę apsaugininko ar apsaugos darbuotojo, ar saugomo asmens gyvybei ar sveikatai arba įspėti dėl susidariusios situacijos yra neįmanoma.

3. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, atsižvelgdamas į konkrečios situacijos pavojingumą, turi užtikrinti, kad prieš įtariamą teisės pažeidėją būtų panaudota tiek šiame straipsnyje nurodytų priemonių ir tokiu mastu, kiek yra būtina neteisėtiems veiksams nutraukti ir sulaikomo įtariamo teisės pažeidėjo pasipriešinimui neutralizuoti.

4. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, naudodamas fizinę prievartą ar šaunamąjį ginklą, privalo stengtis išvengti įtariamo teisės pažeidėjo sveikatos sutrikdymo ar mirties.

5. Draudžiama apsaugos darbuotojui vykdyti ginkluotą asmens ir turto apsaugą su ne profesinei veiklai įgytu (asmeniniu) šaunamuoju ginklu.

2.3. Kas yra apsaugos darbuotojo specialiosios priemonės?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 20. **Specialiosios priemonės** – apsaugininko ar apsaugos darbuotojo naudojamos priemonės: antrankiai, D kategorijos guminės, plastikinės ar metalinės lazdos, dujiniai ginklai, civilinėje apyvartoje leidžiami elektros šoko įtaisai, tarnybiniai šunys.

2.4.Kas yra elektros šoko įtaisai?

LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMAS
2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

Ats.: 7. **Elektros šoko įtaisas** – nešaunamasis ginklas, skirtas tiesiogiai ar per atstumą taikiniui paveikti elektros srove.

2.5.Kokius elektros šoko įtaisus gali naudoti apsaugos darbuotojas?

Ats.: Civilinėje apyvartoje leidžiamus elektro šoko įtaisus.

2.6.Kokias specialiąsias priemones gali panaudoti apsaugos darbuotojai?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

Ats.: 20. **Specialiosios priemonės** – apsaugininko ar apsaugos darbuotojo naudojamos priemonės: antrankiai, D kategorijos guminės, plastikinės ar metalinės lazdos, dujiniai ginklai, civilinėje apyvartoje leidžiami elektros šoko įtaisai, tarnybiniai šunys.

2.7.Kokiais atvejais galima naudoti tarnybinius šunis?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
18 straipsnis. Tarnybinių šunų naudojimas

Ats.: 1. Tarnybinius šunis leidžiama naudoti tik uždariems objektams saugoti.

2.8.Kokiais atvejais apsaugos darbuotojas gali naudoti antrankius?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
25 straipsnis. Fizinės prievartos panaudojimo pagrindai

Ats.: 3. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas gali naudoti antrankius sulaikydamas ar pristatydamas į policiją įtariamą teisės pažeidėją, jeigu šis asmuo sulaikomas priešinasi arba jeigu kyla reali grėsmė, kad jis gali pasipriešinti ar pakenkti sau ar kitiems asmenims.

2.9.Kokiais atvejais apsaugos darbuotojas gali panaudoti D kategorijos gumines lazdas, plastikines ar metalines lazdas?

Ats.: Apsaugos darbuotojas gali panaudoti D kategorijos gumines lazdas, plastikines ar metalines lazdas: kai siekiama apginti saugomą subjektą ir objektą ir apsiginti apsaugos darbuotojui nuo ne teisėto kėsینimosi, taip pat sulaikyti įtariamą teisės pažeidėją, neperžengiant būtinosios ginties ar būtinojo reikalingumo ribų. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 34 str. 8 p. 34 str. 2 p. gali panaudoti gindamasis ar gindamas kitą asmenį, nuosavybę, būsto neliečiamybę, kitas teises, visuomenės ar valstybės interesus nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo kėsینimosi.

2.10.Kokiais atvejais apsaugos darbuotojas gali panaudoti šaunamąjį ginklą?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
26 straipsnis. Šaunamojo ginklo panaudojimo pagrindai

Ats.: 1. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą, kai tai neišvengiamai būtina, gindamasis ar gindamas kitą asmenį, nuosavybę, būsto neliečiamybę, kitas teises, visuomenės ar valstybės interesus nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo kėsینimosi, nepaisydamas to, ar galėjo išvengti kėsینimosi, arba kreiptis pagalbos į kitus asmenis ar valdžios institucijas, taip pat siekdamas pašalinti jam pačiam, kitiems asmenims ar jų teisėms, visuomenės ar

valstybės interesams gresiantį pavojų, jeigu šis pavojus negalėjo būti pašalintas kitomis priemonėmis ir padaryta žala yra mažesnė už tą, kurios siekta išvengti.

2.11. Tinkamiausios specialiosios priemonės pasirinkimas panaudoti konkrečioje situacijoje.

Ats.: Specialiųjų priemonių pasirinkimas priklauso nuo to, koks yra įtariamojo pažeidėjo pasipriešinimo pobūdis. Specialiųjų priemonių panaudojimas turi atitikti keliamo pavojaus lygį.

2.12. Kokie yra antrankių uždėjimo būdai?

Ats.:

- Iš priekio,
- iš nugaros,
- klūpint,
- gulint,
- prie sienos.

2.13. Kaip naudojamas elektros šoko įtaisas?

Ats.: Kontaktiniu būdu į įtariamojo pažeidėjo raumenį.

2.14. Koks yra dujinio ginklo poveikis asmeniui?

Ats.: Veido ir atviros odos perštėjimas, stiprus akių perštėjimas.

2.15. Kokią pirmąją pagalbą reikia suteikti asmeniui, prieš kurį panaudotas dujinis ginklas?

Ats.: Nuvalyti panaudoto ginklo dujas nuo odos drėgna servetėle ar audeklu, neliesti ir netrinti akių. Esant galimybei pakeisti drabužius, nes ant jų likusios panaudotų dujų dalelės. Dėti vėsinančią kompresą ant akių ir odos.

2.16. Kokie turi būti apsaugos darbuotojo veiksmai, panaudojus šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones ar fizinę prievartą, vykdamas asmens ir turto saugą?

Ats.: Prireikus suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems, nedelsdamas pranešti policijai apie tai, kad panaudojo šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones ar fizinę prievartą ir dėl to žuvo žmogus ar jam buvo sutrikdyta sveikata ar padaryta turtinė žala.

2.17. Kokiais atvejais apsaugos darbuotojui draudžiama panaudoti specialiąsias priemones?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
25 straipsnis. Fizinės prievartos panaudojimo pagrindai

2. Draudžiama specialiąsias priemones naudoti prieš moteris, jeigu akivaizdu, kad jos nėščios, taip pat prieš asmenis, jeigu akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius yra žinomas arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai šie asmenys priešinasi pavojingam žmogaus gyvybei ar sveikatai būdu arba kai užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę žmogaus gyvybei ar sveikatai.

2.18. Ką turi užtikrinti apsaugos darbuotojas, atsižvelgdamas į konkrečios situacijos pavojingumą, prieš panaudojant šaunamąjį ginklą ar specialiąsias priemones?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

24 straipsnis. Fizinės prievartos ir šaunamųjų ginklų panaudojimo bendrosios sąlygos

Ats.:3. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas, atsižvelgdamas į konkrečios situacijos pavojingumą, turi užtikrinti, kad prieš įtariamą teisės pažeidėją būtų panaudota tiek šiame straipsnyje nurodytų priemonių ir tokiu mastu, kiek yra būtina neteisėtiems veiksams nutraukti ir sulaikomo įtariamo teisės pažeidėjo pasipriešinimui neutralizuoti.

2.19.Ar apsaugos darbuotojai gali tarnybinius šunis panaudoti masinių renginių metu?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

18 straipsnis. Tarnybinių šunų naudojimas

1. Tarnybinius šunis leidžiama naudoti tik uždariems objektams saugoti.
2. Režimui užtikrinti ir greitojo reagavimo ekipažuose tarnybinius šunis naudoti draudžiama.

Ats.: Negali.

2.20.Kokiais atvejais apsaugos darbuotojas gali naudoti antrankius?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

25 straipsnis. Fizinės prievartos panaudojimo pagrindai

Ats.: 3. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas gali naudoti antrankius sulaikydamas ar pristatydamas į policiją įtariamą teisės pažeidėją, jeigu šis asmuo sulaikomas priešinasi arba jeigu kyla reali grėsmė, kad jis gali pasipriešinti ar pakenkti sau ar kitiems asmenims.

2.21.Kokiu tikslu gali būti naudojami tarnybiniai šunys?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

18 straipsnis. Tarnybinių šunų naudojimas

Ats.: 1. Tarnybinius šunis leidžiama naudoti tik uždariems objektams saugoti.

2.22.Ką apibūdina sąvokos “būtinoji gintis”, “būtinasis reikalingumas” ir “asmens, padariusio nusikalstamą veiklą, sulaikymas”?

BAUDŽIAMASIS KODEKSAS

Ats.: 28 straipsnis. Būtinoji gintis

2. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą, jeigu jis, neperžengdamas būtiniosios ginties ribų, padarė baudžiamajame įstatyme numatyto nusikaltimo ar nusižengimo požymius formaliai atitinkančią veiką gindamasis ar gindamas kitą asmenį, nuosavybę, būsto neliečiamybę, kitas teises, visuomenės ar valstybės interesus nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo kėsینimosi.

31 straipsnis. Būtinasis reikalingumas

1. Asmuo neatsako pagal baudžiamuosius įstatymus už veiką, kurią jis padarė siekdamas pašalinti jam pačiam, kitiems asmenims ar jų teisėms, visuomenės ar valstybės interesams gresiantį pavojų, jeigu šis pavojus negalėjo būti pašalintas kitomis priemonėmis ir padaryta žala yra mažesnė už tą, kurios siekta išvengti.

29 straipsnis. Asmens, padariusio nusikalstamą veiklą, sulaikymas

1. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą už veiksmus, kai vydamasis, stabdydamas, neleisdamas ištrūkti ar kitais veiksmais aktyviai bandančiam išvengti sulaikymo nusikalstamą veiklą padariusiam asmeniui padaro turtinės žalos, nesunkų sveikatos sutrikdymą arba sunkų sveikatos sutrikdymą dėl neatsargumo, o sulaikydamas nusikaltimo vietoje asmenį, tyčia nužudžiusį ar pasikėsinusį nužudyti, – sunkų sveikatos sutrikdymą, jeigu nusikalstamą veiklą padariusio asmens kitaip nebuvo galima sulaikyti.

2. Asmens, atremiančio nusikalstamą veiklą padariusio asmens pasipriešinimą, veikai taikomos šio kodekso 28 straipsnyje nustatytos būtiniosios ginties taisyklės.

2.23. Kada asmuo turi teisę į būtinąją gintį?

BAUDŽIAMASIS KODEKSAS

28 straipsnis. Būtinoji gintis

Ats.: 1. Asmuo turi teisę į būtinąją gintį. Šią teisę jis gali įgyvendinti neatsižvelgdamas į tai, ar galėjo išvengti kėsینimosi arba kreiptis pagalbos į kitus asmenis ar valdžios institucijas.

2.24. Kas yra būtiniosios ginties ribų peržengimas?

BAUDŽIAMASIS KODEKSAS

28 straipsnis. Būtinoji gintis

Ats.: 3. Būtiniosios ginties ribų peržengimas yra tuo atveju, kai tiesiogine tyčia nužudoma arba sunkiai sutrikdoma sveikata, jeigu gynyba aiškiai neatitiko kėsینimosi pobūdžio ir pavojingumo. Būtiniosios ginties ribų peržengimu nelaikoma dėl didelio sumišimo ar išgąščio, kurį sukėlė pavojingas kėsینimasis, arba ginantis nuo įsibrovimo į būstą padaryta veika.

2.25. Kas yra būtinoji gintis?

BAUDŽIAMASIS KODEKSAS

28 straipsnis. Būtinoji gintis

Ats.: 1. Asmuo turi teisę į būtinąją gintį. Šią teisę jis gali įgyvendinti neatsižvelgdamas į tai, ar galėjo išvengti kėsینimosi arba kreiptis pagalbos į kitus asmenis ar valdžios institucijas.

2. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą, jeigu jis, neperžengdamas būtiniosios ginties ribų, padarė baudžiamajame įstatyme numatyto nusikaltimo ar nusizengimo požymius formaliai atitinkančią veiką gindamasis ar gindamas kitą asmenį, nuosavybę, būsto neliečiamybę, kitas teises, visuomenės ar valstybės interesus nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo kėsینimosi.

3. Būtiniosios ginties ribų peržengimas yra tuo atveju, kai tiesiogine tyčia nužudoma arba sunkiai sutrikdoma sveikata, jeigu gynyba aiškiai neatitiko kėsینimosi pobūdžio ir pavojingumo. Būtiniosios ginties ribų peržengimu nelaikoma dėl didelio sumišimo ar išgąščio, kurį sukėlė pavojingas kėsینimasis, arba ginantis nuo įsibrovimo į būstą padaryta veika.

4. Būtiniosios ginties ribas peržengęs asmuo atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 62 straipsniu.

2.26. Kokios yra būtiniosios ginties teisėtumo sąlygos?

Ats.: Būtinoji gintis yra atsakomybę šalinanti aplinkybė tik tada, kai ji atitinka tris teisėtumo sąlygas, t. y. kėsینimasis, nuo kurio galima būtinoji gintis:

1. Turi būti pavojingas (kitais tariant, turi būti iškilęs pavojus baudžiamojo įstatymo saugomiems gėriams, tokiems kaip: gyvybė, sveikata, būsto neliečiamybė...);

2. Turi būti realus (realiai egzistuoti, o ne būti tariamas, esantis besiginančiojo vaizduotėje); Realus kėsینimasis yra toks, kuris egzistuoja objektyvioje tikrovėje, bet ne besiginančiojo vaizduotėje.

Reikėtų paminėti, kad gynyba dar turi atitikti ir šiuos požymius:

– žala padaroma tik besikėsinančiajam;

– žala padaroma atremiant pavojingą kėsینimąsi;

– padaryta žala neperžengia būtiniosios ginties ribų.

3. Turi būti akivaizdus (egzistuoti gynybos metu). Kėsینimasis turi būti ne tik pavojingas, bet taip pat ir akivaizdus. Šis kėsینimosi požymis reiškia jo egzistavimą laike. Gynyba laikoma teisėta, jei kėsینimasis jau yra prasidėjęs arba, nors ir neprasidėjęs, bet kelią realią užpuolimo grėsmę, taip pat kai kėsینimasis dar nėra pasibaigęs. Baigtas ir daugiau pavojaus nebekeliantis užpuolimas nelaikomas akivaizdžiu. Pavojingo kėsینimosi pabaiga reiškia, kad tokiu atveju nėra nuo ko gintis, todėl ir nėra pagrindo įgyvendinti teisę į

būtinąją gintį. Tokia yra visuotinai pripažįstama nuomonė dėl būtiniosios ginties akivaizdumo.

Teorijoje taip pat yra pabrėžiama, kad vertinant kėsinimosi akivaizdumo požymį, galutine riba bus laikomi atvejai, kai kėsinimaisi dar realiai egzistuoja :

- besiginančiojo įsitikinimu, kėsinimasis galutinai dar neatremtas;
- kėsinėsis asmuo objektyviai dar nenutraukęs savo kėsinimosi veiksmų;
- kėsinimasis tik sustabdytas siekiant pagerinti jo sąlygas;
- ginklai ir kiti daiktai, panaudoti užpuolimo metu, atitenka besiginančiajam (tai nereikia besąlygiškai kėsinimosi pabaigos);
- kėsinimosi dalykas dar nėra galutinai prarastas.

2.27.Kas yra būtinasis reikalingumas?

BAUDŽIAMASIS KODEKSAS

31 straipsnis. Būtinasis reikalingumas

Ats.: 1. Asmuo neatsako pagal baudžiamuosius įstatymus už veiką, kurią jis padarė siekdamas pašalinti jam pačiam, kitiems asmenims ar jų teisėms, visuomenės ar valstybės interesams gresiantį pavojų, jeigu šis pavojus negalėjo būti pašalintas kitomis priemonėmis ir padaryta žala yra mažesnė už tą, kurios siekta išvengti.

2. Asmuo, savo veiksmais sudaręs pavojingą situaciją, gali pasiremti būtinojo reikalingumo nuostatomis tik tuo atveju, jeigu pavojinga situacija sudaryta dėl neatsargumo.

3. Asmuo negali pateisinti pareigos nevykdymo būtinojo reikalingumo nuostatomis, jeigu jis dėl profesijos, pareigų ar kitų aplinkybių privalo veikti didesnio pavojaus sąlygomis.

2.28.Kokios yra būtinojo reikalingumo teisėtumo sąlygos?

Ats.: 1. Jeigu šis pavojus tomis aplinkybėmis negalėjo būti pašalintas kitomis priemonėmis. 2. Jeigu padarytoji žala yra mažiau reikšminga negu išvengtoji žala. 3. Žala padarome tretiesiems asmenims. Būtinojo reikalingumo teisėtumo sąlygos: sąlygos apibūdinančios gresiantį pavojų. Pavojus įstatymo saugomoms vertybėms. Pavojaus realumas. Pavojaus akivaizdumas. Sąlygos apibūdinančios pavojaus pašalinimą.

2.29.Kokios yra asmens, padariusio nusikalstamą veiklą, sulaikymo teisėtumo sąlygos?

Ats.: Teisėtumo sąlygos:

1) Sulaikomas asmuo turi būti padaręs nusikalstamą veiklą (aplinkybės: asmuo užklumpamas bedarantis nusikaltimą arba tuoj po nusikalstamos veikos padarymo, mačiusieji tiesiogiai nurodo asmenį, kaip padariusį nusikalstamą veiklą, ant asmens ar jo drabužių randami aiškūs nusikaltimo pėdsakai.

2) Turi būti proporcingumas tarp sulaikančiojo ir sulaikomojo asmens veiksmų. Turi naudoti minimalias sulaikymo priemones. Fizinę prievartą naudoti kai aktyviais veiksmais vengia sulaikymo.

3) Tai fizinės prievartos panaudojimo ribos. Jei nusikaltimą padaręs asmuo aktyviai vengia sulaikymo. Bėgdamas, bandydamas ištrūkti, norėdamas pasislėpti, tuomet sulaikantysis gali jam padaryti materialinę žalą, nesunkų sveikatos sutrikdymą arba sunkų sveikatos sutrikdymą dėl neatsargumo.

3.1. Už kokius asmens ir turto apsaugos veiklos pažeidimus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta atsakomybė?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSAS 130 straipsnis.
Apsaugininkų ar apsaugos tarnybų padarytas asmens ir turto apsaugos teisės aktų pažeidimas

Ats.: 1. Apsaugininkų ar apsaugos tarnybų padaryti asmens ir turto apsaugos teisės aktų pažeidimai, išskyrus šiame kodekse nurodytuosius, užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo trisdešimt iki šešiasdešimt eurų.

2. Nepranešimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai, atliekančiai asmens ir turto apsaugos priežiūrą, apie priimtą į darbą ar atleistą iš darbo apsaugos darbuotoją ar apsaugos darbuotoją stažuotoją arba informavimas apie tai pažeidžiant nustatytą tvarką, užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo šešiasdešimt iki devyniasdešimt eurų.

3. Asmens ir turto apsaugos vykdymas neturint nustatyta tvarka išduoto apsaugos darbuotojo pažymėjimo arba darbo pažymėjimo, kai asmens ir turto apsaugą vykdo apsaugos darbuotojas stažuotojas, užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo šešiasdešimt iki devyniasdešimt eurų.

4. Inkasavimo vykdymas neturint nustatyta tvarka išduoto inkasavimo pažymėjimo užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo šešiasdešimt iki devyniasdešimt eurų.

5. Režimo užtikrinimas saugomame objekte masinio renginio metu, nustatyta tvarka nesuderinus režimo užtikrinimo plano su policijos įstaiga, kurios veiklos teritorijoje įvyks masinis renginys, užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo šešiasdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų.

6. Nepranešimas policijai apie sulaikytą įtariamą teisės pažeidėją užtraukia baudą apsaugininkams nuo šešiasdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų.

7. Neteisėtas šaunamųjų ginklų ar fizinės prievartos panaudojimas užtraukia baudą apsaugininkams nuo devyniasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.

8. Asmens ir turto apsaugos paslaugų teikimas be rašytinės apsaugininko ar apsaugos tarnybos ir kliento sutarties užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo devyniasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.

9. Šio straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 dalyse numatyti administraciniai nusižengimai, padaryti pakartotinai, užtraukia baudą apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų šimtų eurų.

Susiję su ginklų, spec. priemonių ar fizinės prievartos panaudojimu.

3.2. Kokia atsakomybė numatyta už Asmens ir turto apsaugos įstatyme nustatytų apsaugos darbuotojo pareigų nevykdymą?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSAS 131 straipsnis.
Apsaugos darbuotojo ar apsaugos darbuotojo stažuotojo padaryti asmens ir turto apsaugos teisės aktų pažeidimai

Ats.: 1. Apsaugos darbuotojo ar apsaugos darbuotojo stažuotojo padaryti asmens ir turto apsaugos teisės aktų pažeidimai, išskyrus šiame kodekse nurodytuosius, užtraukia įspėjimą arba baudą apsaugos darbuotojams ar apsaugos darbuotojams stažuotojams nuo keturiolikos iki trisdešimt eurų.

2. Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatyme nustatytų apsaugos darbuotojo ar apsaugos darbuotojo stažuotojo pareigų nevykdymas užtraukia baudą apsaugos darbuotojams, apsaugos darbuotojams stažuotojams, apsaugininkams ar apsaugos tarnybų vadovams (atsižvelgiant į tai, kas privalo užtikrinti pareigos vykdymą) nuo trisdešimt iki penkiasdešimt eurų.

3. Neteisėtas šaunamųjų ginklų ar fizinės prievartos panaudojimas užtraukia baudą apsaugos darbuotojams ar apsaugos darbuotojams stažuotojams nuo šešiasdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų.

4. Šio straipsnio 1, 2, 3 dalyse numatyti administraciniai nusižengimai, padaryti pakartotinai, užtraukia baudą apsaugos darbuotojams ar apsaugos darbuotojams stažuotojams nuo devyniasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.

4 tema. Profesinės psichologijos pagrindai

4.1. Kas yra konfliktas?

Ats.: **Konfliktas** – tai priešingų tikslų, interesų, pozicijų, nuomonių ar požiūrių susidūrimas, rimti nesutarimai, kurių metu žmogų užvaldo nemalonūs jausmai arba išgyvenimai.

Konfliktas – išreikšta kova tarp mažiausiai dviejų nepriklausomų pusių, kurios priešingai suvokia tikslus, menką atpildą ir kitos pusės kišimąsi realizuojant savo tikslus.

4.2. Kaip galima suprasti, kad bręsta konfliktas?

Ats.: Situacija vadinama prieškonfliktine, jeigu:

- esant priešpriešai (tikslų, interesų ir pan.) asmenys neišgyvena neigiamų emocijų (pvz., diskusijų metu);
- nemalonūs jausmai yra išgyvenami, nors jie išoriškai neparodomi ir atvirai neišsakoma savų priešingų pozicijų;

Situacija vertinama kaip konfliktinė, jei įžvelgiama:

- tam tikra tipiška tarpusavio sąveika, elgesys (pvz., „kovoja tarpusavyje“, „nori pasiekti savo“, „nori įrodyti savo tiesą“, „rašo skundus“ ir kt.);
- prieštaravimai („nori skirtingų dalykų“, „skirtingi interesai“, „skirtingi tikslai“ ir kt.);
- tam tikros emocijos („išgyvena“, „kenčia“, „jaučia nervinę įtampą“, „nusiteikęs karingai“ ir kt.).

Pirmasis konfliktų požymis -**Diskomfortas** - tai intuityvus jausmas, kad kažkas negerai, jį sunku išreikšti žodžiais. Kai nepasikliaujama intuicija ir neieškoma būdo užkirsti kelią kylantiems konfliktams, atsiranda **incidentai** - antrasis konfliktų požymis. Tai smulkmenos, sukeliančios laikiną susijaudinimą ar susierzinimą, jas po kelių dienų pamirštame. Patys incidentai yra nereikšmingi, tačiau neteisingai suprasti, jie gali eskaluoti konfliktus. Diskomfortas ir incidentai yra sunkiau pastebimi konfliktų požymiai.. Darydami neteisingas išvadas dažniausiai dėl nepakankamai tiksliai išreikštų minčių ar dėl savitarpio supratimo stokos pakliūname į **nesusipratimų** spąstus. Kartais nesusipratimai kyla dėl vieno iš konflikto dalyvių emocinės būsenos, susijusios su esama situacija, nes jis mintimis vis grįžta prie tos pačios problemos, klaidingai suvokia ir interpretuoja situaciją. Neišsiaiškinus nesusipratimų, atsiranda ketvirtasis gerai pastebimas konfliktų požymis – **įtampa** (ji gali kilti dėl me nk o nesusipratimo). Nuolatinė įtampos būseną iškreipia kito žmogaus ir jo veiksmų suvokimą. Susiformuoja neigiamos nuostatos, santykiai su tais žmonėmis tampa įtampos šaltiniu. Nesusipratimai gali lengvai peraugti į gilesnius konfliktus. Jei nepavyksta pašalinti įtampos šaltinio, atsiranda penktasis konfliktų požymis - **krizė**. Krizę rodo prievarta, ginčai: žmonės įžeidinėja vieni kitus, nevaldo emocijų, nutraukia ryšius su reikšmingais asmenimis. Ištikus krizei žmonės dažnai nesilaiko priimtų elgesio normų, kai kurie iš jų puola į kraštutinumus. Išmokus atpažinti diskomfortą ir incidentus bei greitai sureagavus į juos galima užkirsti kelią įtampai, nesupratimams ir krizėms, o kartu ir kylantiems destruktiviems konfliktams.

4.3. Kokios yra konflikto sprendimo strategijos?

Ats.: - rungtyniavimas (konkurencija, laimėti-pralaimėti),
- prisitaikymas (nuolaida, nuslopinimas),
- vengimas (pasitraukimas, neveiklumas),
- kompromisas (abipusės nuolaidos, „dalijimasis pusiau“),
- bendradarbiavimas (laimėti-laimėti).

4.4. Kuri iš žemiau pateiktų konflikto sprendimo strategijų vadinama vengimu?

Ats.: Vengimas – konflikto dalyvis nesiima jokių aktyvių veiksmų savo teisėms ginti. Pasitraukiama iš konflikto emociškai arba fiziškai. Taip atimama iš savęs galimybė paveikti situacijos eigą.

4.5. Kuri iš žemiau pateiktų konflikto sprendimo strategijų vadinama konkurencija?

Ats.: Konkurencija, rungtyniavimas – kai tenkinami savi poreikiai kitų sąskaita. Ši strategijai yra trumpalaikė, nes pralaimėjusioji pusė siekia revanšo arba sabotuoja priimtą sprendimą.

4.6. Kuri iš žemiau pateiktų konflikto sprendimo strategijų vadinama kompromisu?

Ats.: Kompromisas yra populiariausias šios strategijos variantas. Abi pusės daro nuolaidų tikėdamos, kad taip bus geriausia. Nei vienos iš pusių rezultatas netenkina. Labai dažnai abi pusės stengiasi laimėti bet kokia kaina ir abi tampa pralaimėjusiomis.

4.7. Kuri iš žemiau pateiktų konflikto sprendimo strategijų vadinama prisitaikymu?

Ats.: Prisitaikymas – priimama oponento pozicija, savi interesai neginami. Siekdami palaikyti gerus santykius, nuneigiamame konflikto egzistavimą.

4.8. Kuri iš žemiau pateiktų konflikto sprendimo strategijų vadinama bendradarbiavimu?

Ats.: Bendradarbiavimo strategijos tikslas – rasti sprendimą, kuris tenkintų abiejų pusių poreikius. Kai abi pusės tiki, jog sprendimo ieškojimas kartu gali padėti pasiekti abiejų pusių tikslus. Ši strategija ypač naudotina tada, kai problemos sprendimas labai svarbus abiem pusėms; kai su oponentu mus sieja ilgalaikiai ryšiai.

4.9. Kokie etapai sudaro konfliktinės situacijos sprendimo algoritmą?

Ats.: „**Garo išleidimas**“. Supykusiam partneriui būtina leisti išsakyti savo nuoskaudas. Pradžioje geriau patylėti, leisti partneriui išsikalbėti. Kai emocijos atlėgsta, o partnerio akyse tarsi atsiranda klausimas: „Na, ką gi tu pasakysi?“. Tai ženklas, kad galima pradėti dialogą.

Nepasitenkinimo konkretizavimas. Norėdami pagerinti situaciją, turite tiksliai žinoti nepasitenkinimo priežastį. Sukonkretinant priežastį racionalu paklausti, patikslinti. Verta konkretizuoti tol, kol tiksliai sužinosite, koks veiksmas, įvykis ar poelgis sukėlė partnerio nepasitenkinimą.

Sutikimas, kad kaltinimas, priekaištai turi pagrindą. Paprastai puolantysis tikisi, kad jūs ginsitės. Kai randate būdą sutikti su kaltinimu, nuginkluojate priešininką. Jei pavyko partnerį įtikinti, kad jo nepasitenkinimas pagrįstas, pastebėsite, kad priešininkas nurimo, klausosi jūsų kalbos, artėja į tarpusavio supratimą. Tada belieka rasti kompromisinį sprendimą.

Paiškinimas, kaip jūs vertinate situaciją. Tai, kad išklausėte partnerį ir sutikote, jog jo nepasitenkinimas pagrįstas, teikia vilties, kad ir partneris jus išklausys. Pasistenkite savo nuomonę išdėstyti kuo aiškiau, pabrėždami jos subjektyvumą.

Abiems šalims priimtino sprendimo radimas.

4.10. Kuris iš pateiktų elgesio konfliktinėje situacijoje būdų mažina galimybes konfliktą išspręsti konstruktyviai?

Ats.: Kilus konfliktinei situacijai, žmonės dažnai pasiduoda emocijoms ir nesugeba tinkamai derėtis bei bendradarbiautivienas su kitu, nesiekia rasti sprendimą, kuris patenkintų abi puses.

Reakcija. Patekę į stresinę situaciją, kai jaučiamas puolimas, žmonės natūraliai siekia atsakyti taip pat puolimu. Tai sukelia begalinę emocijų – reakcijų ciklą, kuriame pralaimi abi pusės. Kitu

atveju, jeigu impulsyviai nusileidžiate, tokiu būdu pademonstruojate savo silpnumą ir pralaimite.

Emocijos. Neigiamos emocijos (pyktis, priešiškus, baimė, nepasitikėjimas) neigiamai veikia konfliktinės situacijos eigą.

Pozicija. Nelanksti pozicija, kai tvirtai laikomasi savo nuostatų ir siekiama kitos pusės nusileidimo, skatina konfrontaciją, o ne bendradarbiavimą.

Nepasitenkinimas. Viena pusė turi tikslą pasiekti abiemis priimtina susitarimą, tačiau kita pusė gali būti visiškai tuo nesuinteresuota, neižvelgti iš to naudos.

Galia. Siekiama į konfliktinę situaciją žiūrėti kaip į procesą, kuriame vieni laimi, kiti – pralaimi.

Išmokus atpažinti diskomfortą ir incidentus bei greitai sureagavus į juos galima užkirsti kelią įtampai, nesupratimams ir krizėms, o kartu ir kylantiems destruktiviems konfliktams.

4.11. Kokios algoritmo sekos būtina laikytis, siekiant išspręsti konfliktinę situaciją konstruktyviai?

Ats.: - Konflikto įsisamonimas. Suvokti savo kūno ir emocijų signalus, pranešančius apie įtampą.

- Jausmų atpažinimas ir reiškimas. Įvardijimas savo jausmų.
- Tikrųjų poreikių, norų ir interesų nustatymas. Ko noriu aš? Ko nori oponentas?
- Problemos sprendimo paieška. Ieškoti kuo daugiau būdų.
- Sprendimo priėmimas. Išsirenkamas abiemis priimtinas sprendimas, realus ir greitai įgyvendinamas.

5 tema. Objektų apsauga

5.1. Apie kokius įvykius gali pranešti apsauginė signalizacija?

Ats.: **Kontrolės signalai** informuoja apie objekto įjungimą/išjungimą, sabotazinio spindulio pažeidimą.

Pavojaus signalai informuoja apie įsilaužimą, užpuolimą, priverstinį išjungimą, gaisro pavojų.

Technologiniai signalai informuoja apie dujų nuotėkį, užpylimą vandeniui, elektros įtampos kritimą žemiau kritinės reikšmės ir t.t.

Sistemos darbingumo signalai informuoja apie signalizacijos periodinių testų rezultatus, akumuliatoriaus išsikrovimą, elektros įtampos dingimą.

5.2. Apsauginės įsilaužimo signalizacijos paskirtis?

Ats.: Skirta patalpų ir teritorijų apsaugai nuo nesankcionuoto patekimo į jas. Atlieka prevencijos funkciją. Informuoja atsakingus asmenis apie galimą įsilaužimą.

5.3. Apsauginės užpuolimo signalizacijos paskirtis?

Ats.: Skirta formuoti pavojaus signalą įvykus asmens užpuolimui. Signalas gali būti vietinės reikšmės (garsinė sirena), arba gali būti perduodamas specialiosioms tarnyboms.

5.4. Kokie yra apsauginės įsilaužimo signalizacijos ruožai?

Ats.: **Pirmas ruožas:** Signalizacijos priemonių visuma, kuri signalizuoja apie saugomo objekto (patalpų, teritorijos) perimetro pažeidimą. Patalpų perimetrą sudaro pastato langai, durys, ventiliacijos angos ir kita. Teritorijos perimetrą sudaro tvoros, vartai ir kita.

Antras ruožas: Signalizacijos priemonių visuma, kuri formuoja pavojaus signalą apie saugomo objekto erdvės pažeidimą.

Trečias ruožas: Signalizacijos priemonių visuma, kuri signalizuoja apie konkretaus daikto esančio

patalpų viduje pažeidimą. Tai gali būti seifas, prekių vitrina, paveikslas, brangių daiktų, vertybių saugykla.

5.5. Kokia yra apsauginės signalizacijos jutiklių funkcija?

Ats.: Jutikliai – įtaisų grupė, fiksuojanti saugomos zonos pažeidimą ir suformuojanti elektros signalą. Dažniausiai tai būna varžos pokytis. Jutikliai jungiami į spindulius. Spinduliai jungiami į signalizacijos valdymo prietaisą (centralę). Jutikliai- tai komponentai, kurie „stebi“ saugomą zoną ir pažeidimo atveju suformuoja pavojaus signalą. Jutikliai fiksuoja fizinių aplinkos parametrų pakitimus ir jiems viršijus nustatytas ribas, suformuoja pavojaus signalą. Priklausomai nuo to, kokiam poveikiui jautrūs jutikliai. Jutikliai skirstomi į judesio, stiklo dūžio, magnetinius kontaktus, mikrobanginius, ultragarsinius, slėgio pokyčio ir kita.

5.6. Kokiose saugomo objekto vietose montuojami apsauginės signalizacijos jutikliai?

5.7. kokie apsaugos darbuotojų veiksmai, kai, atvykus į saugomo objekto apsauginės įsilaužimo signalizacijos suveikimą, nenustatyti įsilaužimo požymiai?

Ats.: Pranešama į centrinį pultą apie atvykimą. Pirmiausia apžiūrimos galimos patekimo ir pasišalinimo vietos: durys, langai. Jei nerasta įsilaužimo požymių pranešama į centrinį pultą ir laukiama tolimesnių nurodymų.

5.8. kas yra įvykio vieta?

Ats.: Įvykio vieta – tai vieta, kurioje buvo padarytas nusikaltimas (nužudymas, vagystė, plėšimas) ir vieta, kurioje randama nusikaltimo įrankių, pėdsakų, daiktų ir kt.

5.9. Ką draudžiama daryti įvykio vietoje?

Ats.: Draudžiama eiti į objekto vidų, jei nebuvo sutarta su užsakovu kitaip. Neliesti įkalčių, stengtis pačiam rinkti įkalčius.

5.10. Kokios apsaugos darbuotojo teisės saugomame objekte, kuriame galioja leidimų režimas?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

5 straipsnis. Apsaugininkų, apsaugos darbuotojų ir apsaugos darbuotojų stažuotojų teisės

Ats.: 2) saugomame objekte, kuriame galioja leidimų režimas, tikrinti asmens dokumentus ir nustatyti asmens tapatybę, tikrinti asmenų turimus daiktus, taip pat tikrinti transporto priemonėse esančius krovinius ir jų dokumentus.

5.11. Kokios transporto priemonės gali būti naudojamos inkasavimui atlikti?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

20 straipsnis. Bendrieji inkasavimo reikalavimai

Ats.: 2. Inkasuoti galima tik su inkasavimo automobiliu, kuriam yra išduotas inkasavimo pažymėjimas.

5.12. Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatyme nustatyti reikalavimai apsaugos darbuotojų skaičiui atliekant inkasavimą.

Ats.: Priklausomai nuo krovinio vertės. Du inkasatoriai, jei automobilis pilnai šarvuotas. Vienas inkasatorius, jei automobilis pusiau šarvuotas ir turi išmaniąją savaiminę pinigų sunaikinimo sistemą.

5.13. Kokiose vietose didžiausia inkasatorių užpuolimo tikimybė?

Ats.: Užpuolimo tikimybė didžiausia neapšviestose vietose; tuneliuose; kur neįrengtos vaizdo stebėjimo kameros, mažas žmonių srautas.

5.14. Kokias teises turi apsaugos darbuotojai, atlikdami inkasavimą?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS

20 straipsnis. Bendrieji inkasavimo reikalavimai

Ats.: 9. Vykdamas inkasavimą, vidaus tarnybos sistemos pareigūnui (toliau – pareigūnas) sustabdytą inkasavimo automobilį, apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas turi teisę neatidaryti automobilio durų. Apsaugininkas ar apsaugos darbuotojas per automobilio priekinį arba šoninį stiklą (jeigu šoninis stiklas neužtamsintas) pareigūnui privalo parodyti inkasavimo pažymėjimą, o pareigūnui pareikalavus – apsaugos darbuotojo pažymėjimą ir kitus reikalaujamus dokumentus.

5.15. Kokie apribojimai taikomi bepiločių orlaivių skrydžiams?

BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ NAUDOJIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

11. Bepiločių orlaivių skrydžiai, negavus atskiro oro eismo paslaugų teikėjo leidimo, draudžiami valdomos oro erdvės dalyje, esančioje:

11.1. arčiau kaip 1 jūrmylės (apie 1.8 km) spinduliu nuo Lietuvos Respublikos tarptautinių Vilniaus, Kauno, Palangos ir Šiaulių oro uostų aerodromų kontrolinių taškų (toliau – kontroliniai taškai) neatsižvelgiant į skrydžio aukštį;

11.2. 1–3 jūrmylių spinduliu (apie 5.4 km) nuo kontrolinių taškų virš šalia esančių kliūčių (medžių, statinių, reljefo elementų, elektros laidų, įrenginių ir kt.);

11.3. toliau kaip 3 jūrmylių spinduliu nuo kontrolinių taškų aukščiau 200 pėdų (apie 60 metrų) nuo žemės paviršiaus.

13. Bepiločių orlaivių skrydžiai nevaldomoje oro erdvėje draudžiami:

13.1. virš 400 pėdų (apie 120 metrų) nuo žemės paviršiaus, išskyrus atvejus, kai gautas išankstinis CAA leidimas ir tie skrydžiai vykdomi laikantis leidime nustatytų sąlygų;

13.2. Lietuvos Respublikos aerodromų oro eismo zonose (vertikaliose ir horizontaliose ribose), išskyrus atvejus, jei yra gautas aerodromo naudotojo raštiškas sutikimas ir laikomasi aerodromo naudotojo nustatytų sąlygų.

6 tema. Veiksmai ekstremalių situacijų metu

6.1. Kokie apsaugos darbuotojo veiksmai saugomame objekte kilus ekstremaliai situacijai?

Ats.: Ekstremali situacija paprastai nekyla – ji yra skelbiama savivaldybės arba valstybės lygmeniu, kai dėl kažkokio ekstremalaus įvykio susidaro padėtis galinti sukelti staigų didelį pavojų gyventojų sveikatai, turtui ar gyvybei. Ekstremalūs įvykiai gali būti labai įvairūs. Įvykis objekte, kuris būtų traktuotinas kaip ekstremalus:

- Nukentėjo žmonės (žuvo, buvo sužaloti, apsinuodijo)
- Kilo pavojus ne mažiau kaip 100 žmonių sveikatai ar gyvybei (sprogimo grėsmė)
- Įtartinas radinys (vokas, paketas, indas su pavojinga chemine medžiaga ar neaiškios kilmės medžiaga).

Veiksmai – atsižvelgiant į objekto veiklos pobūdį vadovautis jame parengtu ekstremalių situacijų valdymo planu (jei toks yra), pranešti apie įvykį 112 ir objekto vadovui, informuoti objekte esančius žmones.

6.2. Kokie apsaugos darbuotojo veiksmai suradus įtartina, neaiškios paskirties daiktą?

Ats.: rasto daikto neliesi, išvesti patalpoje esančius žmones, pranešti bendrajam pagalbos centrui telefonu 112 ir objekto vadovui, vykdyti bendrojo pagalbos centro nurodymus. Sulaukus atvykusių pareigūnų suteikti jiems būtiną informaciją.

6.3. Kokios yra pirminės gaisro gesinimo priemonės?

Ats.: Ugnies gesintuvai, nedegūs audeklai, smėlis, žvyras, vanduo.

6.4. Kokie apsaugos darbuotojo veiksmai saugomame objekte kilus gaisrui?

Ats.: Pranešti apie gaisrą telefonu 112; informuoti žmones; organizuoti žmonių bei materialinių vertybių evakavimą; gesinti gaisrą turimomis priemonėmis.

6.5. Kaip gesinamas užsidegęs žmogus?

Ats.: Neleisti degančiam žmogui bėgti, griauti jį ant žemės, prispaudžiant degančia zoną prie žemės, slopinti ugnį nedegiu audektu ar kitu tankiu audeklu (nuo galvos link kojų), nudegimo vietas aušinti vandeniu, kvieti medikus.

6.6. Kaip gesinami užsiliepsnoję skysčiai?

Efektyviausiai gesina anglies dioksido (angliarūgštės) gesintuvai. Prieš pradėdant gesinti, nuo gaisro židinio reikia atsitraukti ne mažesniu kaip 1 m atstumu. Gesinant nestovėti prieš vėją. Gesinant išsiliejusį degų skystį nepurkšti į vieną tašką – stengtis sukamaisiais rankos judesiais apimti kuo didesnę plotą.

6.7. Kokios yra gaisrų klasės?

A (kietų medžiagų gaisrai), B (degių skysčių gaisrai), C (dujų gaisrai) ir D (metalų gaisrai)

6.8. Kokie yra gesintuvų tipai?

Ats.: Vandens putų gesintuvas, anglies dioksido gesintuvas, miltelių gesintuvas.

6.9. Žmonių evakuacijos planų simboliai.

ŽENKLAS	REIŠMĖ
	Gesintuvas
	Gaisrinis čiaupas
	Gaisrinio siurblio jungiklis
	Gaisro signalizacijos mygtukas
	Elektros skydelis
	Telefonas
	Pagrindinis evakuacijos kelias
	Atsarginis evakuacijos kelias
	Jūs esate čia (plano vieta)

7 tema. Režimo užtikrinimas masinių renginių metu

7.1. Apsaugos darbuotojo funkcijos užtikrinant režimą masinių renginių metu.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO APSAUGOS ĮSTATYMAS
19 straipsnis. Režimo užtikrinimas masinių renginių metu

Ats.: 1. Licencijos turėtojas užtikrinti režimą masinių renginių metu gali tik su policijos įstaiga, kurios veiklos teritorijoje įvyks masinis renginys, suderinęs režimo užtikrinimo planą. Policijos įstaigai, kurios veiklos teritorijoje įvyks masinis renginys, režimo užtikrinimo planas turi būti pateiktas ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki masinio renginio pradžios. Režimo užtikrinimo plane turi būti nurodytos apsaugininkų ar apsaugos darbuotojų pajėgos ir priemonės, nustatyti kontaktai su policijos įstaiga, kurios veiklos teritorijoje įvyks masinis renginys, galimas policijos pareigūnų ir apsaugininkų ar apsaugos darbuotojų užduočių pasiskirstymas, numatytas atsakingas už saugumą masinio renginio metu asmuo, numatytos prevencinės viešosios režimo užtikrinimo priemonės (apsvaigusiu asmenų kontrolė, draudžiamų įsinešti daiktų patikra ir pan.), kitos režimo užtikrinimo priemonės, atsižvelgiant į konkretaus masinio renginio specifiką.

2. Įleidžiant asmenis į saugomą objektą masinio renginio metu rašytinių sutikimų dėl asmens apžiūros nereikia. Jeigu asmuo atsisako būti apžiūrėtas ar parodyti su savimi turimus daiktus, jis į saugomą objektą neįleidžiamas.

3. Asmens apžiūrą gali atlikti tik tos pačios lyties asmuo.

4. Režimo užtikrinimo masinių renginių metu planų rengimo ir derinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

7.2. Apsaugos darbuotojo teisės užtikrinant režimą masinių renginių metu.

7.3. Kokie minios elgesio ypatumai?

Ats.: Minia – tai didelė, santykinai neorganizuota grupė, dažniausiai susidaranti spontaniškai. Minios elgesys priklauso nuo jos dalyvių tarpusavio skatinimo bei pobūdžio ir yra gana sunkiai prognozuojamas. Minios dalyviams būdingas didelis emocionalus ir aukštas komformizmas, stereotipinis mąstymas bei veiksmų vienovė.

Minios elgesys:

- Visi minios dalyviai tampa kažkuo panašūs, jų mintys, veiksmai, emociniai išgyvenimai įgauna bendrumo ir vieningumo jausmą.
- Sumažėja žmonių sąmoningumas bei elgesio kontrolė, todėl gali atlikti tokius veiksmus, kuriuos kitu atveju nuslopintų arba išgyventų dėl jų gėdą ar kaltę.
- Minioje išnyksta moraliniai draudimai, susilpnėja arba visai prarandamas žmogaus asmeninės atsakomybės jausmas, pasireiškia nepageidautino elgesio formos.

7.4. Veiksniai, kurie gali skatinti agresiją didelėje minioje.

Ats.: Frustracijos patyrimas. Smurtas ir agresija pasireiškia todėl, kad minios dalyviai, patyrę frustraciją, siekia atkeršyti frustratoriui (pvz., ilgai stovėjus eilėje sužinoma, kad bilietų nebėra).

Buvimas už įstatymo ribų. „Futbolo chuliganizmas“. Pvz., iš 497 nuteistų anglų futbolochuliganų 60 proc. jau turėjo ankstesnę testumą.

Protestavimas. Minia, išreiškianti politinius reikalavimus bei protestus.

Konfrontavimas. Rungtyniaujančių komandų, tarp kurių nuo seno egzistuoja priešiškas ir įtampa, tarp sirgalių įvyksta susirėmimai.

Ekspresyvi minia. Siautėjimai atsiranda dėl ypač stipraus emocinio sužadavimo, iš anksto nesiruošiama, neplanuojama.

7.5. Veiksniai, kurie gali turėti įtakos minios elgesiui.

Ats.: - Minios dydis. Didelėje minioje sukuriama anonimiškumas, galios jėgų, atsakomybės nebuvimas.

- Minios poliarizacija. Didelė poliarizacija, jei minios dalyviai nukreipia savo dėmesį į vieną objektą.
- Triukšmas minioje. Glaudžiai siejasi su minios dydžiu ir tankumu. Didelė, triukšminga ir susispaudusi minia sudaro palankias sąlygas nebeslopinamam nepageidaujamam elgesiui.
- Sėdimos arba stovimos vietos minioje. Sėdintys minios dalyviai pasyvesni nei stovintys.
- Minios sandara. Turi minios lyderį(ius), artimiausius lyderio pagalbininkus arba rėmėjus, agresyvius individus, lengvai pasiduodančius taigai asmenis, pasyvius dalyvius bei smalsius stebėtojus.

7.6. Nurodykite efektyvius minios kontrolės būdus?

Ats.: - Būtina laiku reaguoti į tam tikrų žmonių grupių problemas, mažinti tarpgrupinę įtampą, laiku priimti sprendimus.

- Tarp bendruomenės ir policijos turėtų būti formuojamas tarpusavio supratimas ir pasitikėjimas.
- Išėjimo panikai galima užkirsti kelią (arba bent jau sumažinti jos pasekmes), jeigu bus imtasi atitinkamų priemonių pasitraukimo galimybės bei prioritetams sukurti.
- Įėjimo panikai užkirsti reikia: iš anksto paruošti pakankamą įėjimo kontrolės postų skaičių, aptarnaujantis personalas ir policija turėtų būti pasirengę minios judėjimui kontroliuoti ir neleisti užimti žmonėms tam tikros erdvės iki įėjimo į pastatą ar stadioną, turėtų būti pakankamai įėjimų.
- Laiku pateikti objektyvią ir įtikinamą informaciją: konkrečius faktus, susijusius su įtampa keliančiu įvykiu.
- Izoluoiant aktyvius minios elementus, taikyti psichologines poveikio priemones (sudaryti jam opoziciją, diskredituoti lyderį ar jo skelbiamas idėjas ir pan.). Tam reikalingas geras

psichologinis pasirengimas bei aprūpinimas informacija.

- Suskaidyti minią į atskiras grupes.

- Jei priešiška minia susiformavo, jai reikia parodyti jėgą, bet veiksmai turi būti gerai apgalvoti.

Kai kada būtina sukurti bei išlaikyti tam tikrą atstumą.

- Galima sudaryti užtvarą apie pavojingą žmonių susidūrimą. Tai padeda sulaikyti atsitiktinius praeivius ir smalsuolius ir neleidžia prisijungus prie minios ją pagausinti.

PATVIRTINTA

Lietuvos policijos generalinio komisaro
2013 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. 5-V-755
(Lietuvos policijos generalinio komisaro
2020 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. 5-V-14
redakcija)

APSAUGOS DARBUOTOJO MOKYMO PROGRAMOS BAIGIAMOJO EGZAMINO UŽDUOČIŲ SĄRAŠAS

1. Įtariamasis teisės pažeidėjas nesipriešina, nesiginčija ir sutinka su teisėtais apsaugos darbuotojo reikalavimais, tačiau išlieka tikimybė, kad asmuo gali priešintis.

Sulaikymą atlieka ir antrankius uždeda vienas egzaminuojamas asmuo.

2. Įtariamasis teisės pažeidėjas nenori vykdyti teisėtų apsaugos darbuotojo reikalavimų. Stovi. Yra tikimybė, kad gali pakenkti sau.

Sulaikymą atlieka ir antrankius uždeda vienas egzaminuojamas asmuo.

3. Įtariamasis teisės pažeidėjas nesutinka su teisėtais apsaugos darbuotojų reikalavimais, nevykdo jų komandų, ginčijasi, vengia sulaikymo, stangrina rankas. Yra didelė pasipriešinimo tikimybė.

Sulaikymą atlieka ir antrankius uždeda du egzaminuojami asmenys.

4. Įtariamasis teisės pažeidėjas agresyvus, nevykdo teisėtų apsaugos darbuotojų komandų, bando išvengti sulaikymo, priešinasi apsaugos darbuotojams. Sulaikymą atlieka ir antrankius uždeda du egzaminuojami asmenys.
